

Sprawozdanie z działalności

Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiśniewie w 2014 roku

Spis treści:

I. Informacje wstępne	str.3
1) Podstawy prawne.....	str.3
2) Cele i zasady udzielanej pomocy.....	str.3
3) Charakterystyka klientów pomocy społecznej.....	str.4
II. Realizacja świadczeń z pomocy społecznej.....	str.5
1) Zadania własne gminy.....	str.6
2) Zadania zlecone gminy.....	str.8
3) Inne zadania zlecone.....	str.9
III. Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.....	str. 9
IV. Wsparcie rodziny i system pieczy zastępczej	str.10
V. Świadczenia rodzinne.....	str.11
1) Ogólna charakterystyka świadczeń rodzinnych.....	str.11
2) Wydatki poniesione na świadczenia rodzinne w 2014 roku.....	str.16
3) Charakterystyka i statystyki dotyczące funduszu alimentacyjnego.....	str.17
VI. Karta Dużej Rodziny.....	str.18
VII. Dodatki mieszkaniowe	str.19
VIII. Pozostała działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.....	str.19
1) Współpraca z organizacjami i instytucjami.....	str.19
2) Inne inicjatywy.....	str.19
IX. Kadra Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.....	str.20
1) Kadra GOPS.....	str.20
2) Szkolenia oraz podnoszenie kwalifikacji pracowników GOPS	str.20
X. Podsumowanie.....	str.21

I. Informacje wstępne

1. Podstawy prawne

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśniewie jest jednostką organizacyjną Gminy Wiśniew. Realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej wynikające z obowiązujących przepisów prawa, między innymi z:

- Ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 163.),
- Ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 1994 r., Nr 111, poz. 535 z późn. zm.),
- Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 581),
- Ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 114 z późn. zm.),
- Ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2012 r. poz. 1228 z późn. zm.),
- Ustawy z dnia 21 czerwca 2001 o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2001 r., Nr 71, poz. 734 z późn. zm.),
- Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010, Nr 234, poz. 1536.),
- Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 o promocji zatrudnienia i instytucji rynku pracy (Dz. U. z 2013 r., poz. 674 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r., Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 poz. 135 z późn. zm.),
- Rządowy program dla rodziny wielodzietnych (Dz. U. poz. 755 z późn. zm.)

2. Cele i zasady udzielnej pomocy

Celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są oni w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wspiera ich w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Pomoc społeczna polega w szczególności na przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń, pracy socjalnej, prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej, analizie i ocenie zjawisk rodzinnych zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej, rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy.

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje:

- 1) osobom posiadającym obywatelstwo polskie, mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) cudzoziemcom mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, posiadającym zezwolenie na osiedlenie się, zgodę na pobyt tolerowany lub status uchodźcy nadany w Rzeczypospolitej Polskiej,
- 3) obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego, przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którzy uzyskali zezwolenie na pobyt.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej mają osoby i rodziny, których dochód nie przekracza ustawowego kryterium dochodowego.

Od 1 października 2012 r. kryterium dochodowe wynosi:

- dla osoby samotnie gospodarującej – 542,00 zł;
- dla gospodarstw domowych wieloosobowych – 456,00 zł na osobę w rodzinie,
- z 1 ha przeliczeniowego przyjmuje się – 250,00 zł.

Wywiad środowiskowy wraz z niezbędną dokumentacją jest podstawą do wydania decyzji administracyjnej, w której określona zostaje m.in. forma przyznanej pomocy.

W 2014 roku wydano 572 decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej, w tym:

- **11** z zakresu zadań zleconych,
- **561** z zakresu zadań własnych.

Od decyzji administracyjnej przysługuje odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Siedlcach za pośrednictwem Kierownika tut. Ośrodka. W 2014 roku nie wpłynęły odwołania od decyzji GOPS z zakresu pomocy społecznej.

3. Charakterystyka klientów pomocy społecznej.

Art. 7 Ustawy o pomocy społecznej wymienia powody udzielania świadczeń pieniężnych i niepieniężnych z pomocy społecznej. Pomoc udzielana jest osobom i rodzinom, w szczególności z powodu:

- ubóstwa,
- sieroctwa,
- bezdomności,
- bezrobocia,
- niepełnosprawności,
- długotrwałej choroby,
- przemocy w rodzinie,
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy,
- alkoholizmu lub narkomanii,
- trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego,
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Tabela 1 Powody przyznawania pomocy klientom Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiśniewie w latach 2012– 2014

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin*			Liczba osób w rodzinach		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Ubóstwo	121	117	89	468	403	321
Sieroctwo	24	15	10	79	40	23
Bezdomność	1	2	1	1	2	1
Potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym:	52	40	31	301	248	183
▪ wielodzietność	36	32	21	241	215	141
Bezrobocie	49	55	49	164	164	150
Niepełnosprawność	58	57	48	188	177	137
Długotrwała lub ciężka choroba	67	61	52	207	175	141
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych	53	48	47	234	222	204
Alkoholizm	22	30	29	69	71	77
Przemoc w rodzinie	0	0	0	0	0	0
Narkomania	0	0	0	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z ZK	4	2	2	9	4	2
Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo – wychowawcze	0	0	0	0	0	0
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	0	0	0	0	0	0
Zdarzenie losowe	0	0	3	0	0	10
Sytuacja kryzysowa	0	0	0	0	0	0
Klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0	0	0

**W jednej rodzinie może występować kilka problemów*

Z pomocy tuł. Ośrodka w 2014 r. skorzystało 163 rodzin (543 osoby). W liczbie tej ujęte zostały wszystkie rodziny, które skorzystały z różnych form pomocy, tj. zadania własne oraz zadania zlecone gminie, oraz rodziny, które otrzymały pomoc wyłącznie w postaci pracy socjalnej.

Z przedstawionych danych wynika, że zarówno w latach 2012-2013 jak i w 2014 roku jedną z głównych przyczyn ubiegania się o pomoc społeczną było ubóstwo. Zjawisko ubóstwa ściśle powiązane jest z bezrobociem. Długotrwały brak pracy i niemożność zarobkowania implikuje trudności w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych, prowadzi do problemów materialnych, a w konsekwencji do niedostatku i skrajnej biedy. Sytuacja tych osób dotyka bezpośrednio również ich najbliższych. Ponadto utrata pozycji zawodowej i społecznej skutkuje brakiem wiary w możliwość zmiany swojej sytuacji życiowej, bezsilnością i frustracją prowadzącą niejednokrotnie do patologicznych zachowań. Liczba rodzin, w których występuje bezrobocie nieznacznie zmalała w 2014 roku wynosi ona 49 w stosunku do 2013 roku - 55.

Statystyki wskazują, że znaczną grupę klientów GOPS stanowią osoby niepełnosprawne oraz osoby dotknięte długotrwałą chorobą, przy czym problem długotrwałej lub ciężkiej choroby dotyka większą liczbę rodzin. W 2012 r. niepełnosprawność występowała w 89 rodzinach, w roku 2013 w 57 rodzinach, natomiast w roku 2014 r. - 48 rodzinach. Natomiast długotrwałą chorobę w roku 2014 r. stwierdzono u 52 rodzin. Bariery architektoniczne, w tym również w miejscu zamieszkania, trudności w pozyskaniu sprzętu rehabilitacyjnego oraz ułatwiającego samodzielne funkcjonowanie i komunikację z otoczeniem, w powiązaniu z poczuciem odrzucenia i brakiem zrozumienia ze strony otoczenia stanowią główne przeszkody dla osób niepełnosprawnych w ich aktywnym życiu. Udzielana pomoc, w tym również wsparcie finansowe w postaci zasiłków stałych, okresowych oraz celowych (specjalnych celowych) na leki, opat i żywności, usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze realizowane przez tuł. Ośrodek, stanowią wsparcie dla osób przewlekle chorych i niepełnosprawnych w codziennym życiu.

Z przedstawionych danych wynika, że problem bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego jest częstszym problemem, jaki występuje w rodzinach na terenie gminy. Powyższy problem istnieje, niemniej w stosunku do poprzedniego 2013 r. minimalnie zmalał.

W 2012 r. bezradność wykazano u 53 rodzin, w 2013 r. wśród 48 rodzin, zaś w 2014 r. u 47 rodzin.

W 2014 r. na terenie Gminy Wiśniew odnotowano **3 zdarzenia losowe.**

Niewątpliwie najbardziej **niepokojącym problemem** jest to, że wzrosła liczba rodzin borykających się z **problemem przemocy domowej**. W 2012 r. i w 2013 r. przemoc domową stwierdzono u 39 rodzin, W związku z przemocą w rodzinie w 2014 r. sporządzono **7 Niebieskich Kart.**

II. Realizacja świadczeń z pomocy społecznej

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśniewie wykonuje zadania gminy w zakresie pomocy społecznej w tym:

- zadania własne gminy (o charakterze obowiązkowym i fakultatywnym);
- zadania zlecone gminie z zakresu administracji rządowej;
- zadania wynikające z innych ustaw.

Realizacja zadań określonych Ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej polega w szczególności na:

- przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń;
- pracy socjalnej;
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
- realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych,
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

1. Zadania własne gminy

Do zadań własnych gminy należy, m.in.:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych, przysługujących osobie całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności;
- wypłacanie zasiłków okresowych, które są przyznawane osobom i rodzinom w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie;
- udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na zaspokojenie niezbędnych potrzeb bytowych, np. pokrycie części kosztów leczenia, remontu mieszkania, zakupu opału, odzieży, a także na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego oraz specjalnych zasiłków celowych przyznawanych w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie i rodzinie nie spełniającej kryterium dochodowego;
- praca socjalna;
- usługi opiekuńcze przysługujące osobom starszym, samotnym, które z powodu choroby, czy innych przyczyn, wymagają pomocy w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych, opieki higienicznej i w miarę możliwości zapewnienia kontaktu z otoczeniem;
- dożywianie dzieci;
- sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym – pomoc ta obejmuje pokrycie wydatków związanych z pochówkiem, czyli zakup trumny, ubrania, zapewnienie transportu, opłacenie miejsca na cmentarzu, przygotowanie grobu i oznakowanie, ostateczne pożegnanie zgodne z wyznaniem zmarłego (wszystkie te czynności zlecane są zakładowi pogrzebowemu);
- kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
- współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacja o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.

Realizując zadania własne gminy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśniewie w 2014 r. udzielił pomocy 163 rodzinom (543 osobom).

Praca socjalna jest podstawowym zadaniem pomocy społecznej realizowanym równolegle z pozostałymi formami wspierania i świadczeniami przyznawanymi klientom. Praca socjalna ukierunkowana jest na pomoc osobom i rodzinom, aby wzmocnić lub odzyskać ich zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz tworzyć warunki sprzyjające temu celowi.

Bardzo często praca socjalna staje się jedyną efektywną metodą dotarcia do klienta i udzielenia mu pomocy poprzez długotrwałe wsparcie. Niezbędne jest indywidualne podejście do każdej osoby, diagnoza jej potrzeb i możliwości oraz edukacja np. gospodarowanie budżetem domowym, nauka sprzątanía, pielęgnacja niemowląt, poprzez pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, informowanie o prawach i uprawnieniach, poradnictwo specjalistyczne, terapię. Pracownik socjalny powinien odnajdywać w ludziach ich zdolności, a potencjał jaki posiadają wykorzystać do wspólnego działania oraz do samopomocy w rodzinie, sąsiedztwie, wśród znajomych. Pracownik zachęca do korzystania z pomocy psychologicznej, poradnictwa w zakresie profilaktyki uzależnień, aktywnego poszukiwania pracy.

W celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej pracownik socjalny może zawrzeć kontrakt socjalny z tą osobą lub rodziną. Kontrakt socjalny jest swoistym narzędziem pracy zawierającym uprawnienia i zobowiązania zarówno klienta, jak i GOPS. Postanowienia kontraktu dostosowane są do konkretnej osoby i zawierają zobowiązania zmierzające do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej podopiecznego, np. podjęcie aktywnego poszukiwania zatrudnienia, zgłoszenie się do poradni leczenia uzależnień, czy też kontynuowanie leczenia odwykowego. W przypadku, kiedy klient bez uzasadnionej przyczyny nie wywiązuje się z zawartych w kontrakcie postanowień, pracownik socjalny mógł ograniczyć pomoc finansową. **W 2014 r. zostało zawartych 5 kontraktów socjalnych.**

Pomocą w formie pracy socjalnej objęci są praktycznie wszyscy klienci Ośrodka. **Permanentnej pracy socjalnej udzielono 111 rodzinom (373 osobom), w tym wyłącznie w postaci pracy socjalnej 29 rodzinom (62 osobom).**

Tabela 2 Zestawienie wybranych zadań własnych gminy w latach 2012 – 2014

Rodzaje świadczeń	Liczba osób, którym przyznano pomoc			Liczba świadczeń			Kwota w zł.		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Zasiłki okresowe	43 (rodzin)	27 (rodzin)	28 (rodzin)	161	110	89	45925	35.555	31.933
Zasiłki stałe	14	14	12	157	153	143	59.913	66.750	61.311
Składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłek stały	12	12	10	120	120	119	2176	5.298	4.784
Obiady dla dzieci w szkole	193	204	183	28.819	26.766	24.520	80.695	88.392	310.209
Pomoc w formie zasiłku celowego na żywność w ramach Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	77 (rodzin)	74 (rodzin)	79 (rodzin)	153	156	150	39.466	42.628	49.550
Zasiłki celowe (m.in. zakup opału, leków, odzieży)	141	128	139	206	255	105	64.942	111775	104.903
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków w wyniku zdarzenia losowego	0 (rodziny)	0 (rodzina)	3 (rodzin)	0	0	3	0	0	6.300
Usługi opiekuńcze	2	2	5	550	418	1.737	7.960	6.051	24.609
Odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej	1	2	1	12	16	12	32.055	40.931	31.762

W związku z wejściem w życie od 1 sierpnia 2009 roku art. 20 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 roku o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie, który wprowadził zmiany w ustawie z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej zasiłek stały oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierających zasiłek stały (w myśl art. 20) począwszy od 1 sierpnia 2009 r. należą do zadań własnych gminy. Zasiłek stały jest świadczeniem dla osób całkowicie niezdolnych do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności. Kwotę zasiłku ustala się w wysokości różnicy między posiadanym dochodem osoby a kryterium dochodowym. Od 1 października 2012 roku maksymalna kwota **zasiłku stałego** wynosi 529 zł. **W 2014 r. z tej formy pomocy skorzystało 12 osób.** Liczba ta zwiększyła się o 2 osoby się w stosunku do roku poprzedniego. Kwota wydatkowana na ten cel wyniosła 61.311zł (w roku 2013 – 66.750 zł)

Ponadto jedną z form pomocy pieniężnej są **zasiłki okresowe** przyznawane w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie. Zasiłek okresowy ustala się do wysokości różnicy między kryterium dochodowym, a posiadanym dochodem. W roku 2014 obowiązkowa wysokość zasiłku okresowego wynosiła 50 % różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej lub kryterium dochodowym rodziny, a dochodem tej osoby (rodziny). **W 2014 r. najwięcej osób otrzymało zasiłki okresowe z powodu bezrobocia – 24 rodziny, na kwotę 26405 zł.** W sumie na zasiłki okresowe w 2014 r. zostały poniesione wydatki w wysokości **31.933 zł.** (w tym środki własne gminy –7833 zł., dotacja Wojewody Mazowieckiego – 24.100 zł.). **Na zasiłki okresowe wydano w 2014 roku 47 decyzji administracyjnych dla 28 rodzin.**

W 2014 r. udzielana była pomoc fakultatywna w formie **zasiłków celowych**. Zasiłki przyznawane były m.in. na wyżywienie, zakup opału, leków, odzieży. itp. W roku 2014 liczba rodzin, które otrzymały pomoc na ten cel wyniosła – **139 rodzin** (433 osoby), w tym specjalne zasiłki celowe –61 rodzin (169 osób), zaś wydatkowana kwota w wysokości **104.903 zł.**

W związku z Uchwałą Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 -2020 (M.P. z 2013 r. poz. 1024) Rada Gminy Wiśniew podjęła następujące uchwały umożliwiające ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o

niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów oraz osób dorosłych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub osób niepełnosprawnych:

- 1) Uchwałę Rady Gminy Wiśniew Nr XXXVII/267/2014 z dnia 30 stycznia 2014 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020.
- 2) Uchwałę Rady Gminy Wiśniew Nr XXXVII/268/2014 z dnia 30 stycznia 2014 r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych,
- 3) Uchwałę Rady Gminy Wiśniew Nr XXXVII/269/2014 z dnia 30 stycznia 2014 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014 -2020.

W ramach Programu w 2014 r. objęto wsparciem **357 osób**, w tym dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej, uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej oraz pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej.

Dożywianiem w przedszkolach, szkołach podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych **objęto 183 uczniów** (uczących się w szkołach na naszym terenie, sąsiednich gmin, Siedlcach i Stoku Lackim). **Łącznie na dożywianie w szkołach wydano kwotę w wysokości 310.209zł.** (w tym ze środków własnych gminy –243.418 zł., a ze środków Wojewody Mazowieckiego – 66.791 zł.). Z tego kwotę 298.384 zł. wydatkowano w związku z wydanymi decyzjami administracyjnymi, natomiast kwotę 11.825 wydano w związku z tym, iż dyrektorzy szkół objęli dożywianiem uczniów w szczególnie uzasadnionych przypadkach - bez ustalania sytuacji rodziny w drodze wywiadu środowiskowego i wydawania decyzji administracyjnej (26- uczniów, 3.206 - posiłków)

W ramach Programu przyznano również **świadczenia pieniężne na zakup żywności dla 79 rodzin (293 osób) na kwotę 49.550 zł. Całkowity koszt Programu ujęty w budżecie GOPS w 2014 roku wyniósł 359.759 zł., z tego środki wojewody –112.241 zł, zaś środki gminy - 247.518 zł.**

W ramach zadań własnych zapewniona była pomoc środowiskowa w formie **usług opiekuńczych** w miejscu zamieszkania osobom wymagającym pomocy w codziennym funkcjonowaniu. Usługi przyznane były **5 osobom niepełnosprawnym**, na kwotę 24.609 zł. (1.737 świadczeń). Natomiast **1 osoba** wymagające całodobowej opieki z powodu wieku i choroby przebywała w **domu pomocy społecznej**. Koszty gminy z tytułu odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej wyniosły 31.762 zł.

2. Zadania zlecone gminie

Do zadań zleconych gminie należą, m.in.:

- opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych;
- organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z kłeską żywiołową lub ekologiczną,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom,
- wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

Tabela 3 Zestawienie zadań zleconych gminie w latach 2012– 2014

L.p	Rodzaje świadczeń	Liczba osób, którym przyznano pomoc			Liczba świadczeń			Kwota w zł		
		2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
1.	Specjalistyczne usługi opiekuńcze	5 (dzieci)	5 (dzieci)	5 (dzieci)	1.933	1.520	1.430	47.700	39.509	35.198

W ramach zadań zleconych gminy pomoc otrzymały **4 rodziny (w tym 5 dzieci z zaburzeniami psychicznymi)**.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone przez terapeutów są jedną z form w systemie wsparcia środowiskowego i terapii osób z zaburzeniami psychicznymi. Usługi prowadzone są w formie wspierania psychologicznego – pedagogicznego i edukacyjno – terapeutycznego według programów terapeutycznych. Zajęcia dostosowane są do indywidualnych potrzeb osoby i w szczególności wynikają z rodzaju jej niepełnosprawności. Proponowane zajęcia mają na celu przede wszystkim podniesienie sprawności fizycznej, psychicznej i społecznej objętych pomocą osób.

W ubiegłym roku specjalistycznymi usługami opiekuńczymi objętych zostało łącznie 5 dzieci z zaburzeniami psychicznymi, taka sama liczba dzieci jak w roku 2013. Pełny koszt 1 godziny usługi wyniósł - 26,00 zł. Łączny koszt specjalistycznych usług opiekuńczych w 2014 r. wyniósł 35.198 zł. Usługi świadczone były przez 3 terapeutów spełniających wymagania zawarte w Rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 roku w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. z 2005 r., Nr 189, poz. 1598 z późn. zm.).

3. Inne zadania zlecone

Do zadań zleconych gminy w myśl art. 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych należy między innymi wydawanie decyzji administracyjnych, w sprawach świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni spełniających kryterium dochodowe, stosownie do art. 8 ustawy o pomocy społecznej, w przypadku których nie zachodzi okoliczność, o której mowa w art. 12 tej ustawy. W celu ustalenia sytuacji dochodowej i majątkowej świadczeniobiorcy, przeprowadza się rodzinny wywiad środowiskowy na zasadach i w trybie określonym w przepisach o pomocy społecznej. Stosownie do art. 54 ustawy prawo do świadczeń opieki zdrowotnej przysługuje przez okres 90 dni od dnia określonego w decyzji. W 2014 roku wydano **6 decyzji administracyjnych przyznające prawo do ww. świadczeń dla świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni**.

Tabela 4 Inne zadania zlecone gminie w latach 2012– 2014

L.p.	Rodzaje świadczeń	Liczba osób, którym przyznano decyzją prawo do świadczeń opieki zdrowotnej		
		2012	2013	2014
1.	Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych	2	4	6

III. Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Zespół Interdyscyplinarny działa na mocy znowelizowanej Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, która z dniem 1 sierpnia 2010 roku wprowadziła obowiązek tworzenia Zespołów Interdyscyplinarnych.

W gminie Wiśniew Zespół Interdyscyplinarny działa na podstawie Uchwały Nr VII/32/2011 Rady Gminy Wiśniew z dnia 28 czerwca 2011 r. w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego działającego na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

Zarządzeniem Nr 78/2012 z dnia 15 lutego 2012 roku Wójt Gminy Wiśniew powołał członków Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Wiśniew do realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Zespół Interdyscyplinarny utworzony został przyjmując za cel zapewnienie bezpieczeństwa, ochrony zdrowia i życia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów (instytucji) oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności przez:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Do zadań grup roboczych należy w szczególności:

- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie,
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

W 2014 roku odbyło się **5** posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego oraz **34** posiedzenia grup roboczych powołanych do pracy w indywidualnych przypadkach w związku z realizacją **12 Niebieskich Kart** wypełnionych z powodu przemocy w rodzinie.

IV. Wsparcie rodziny i system pieczy zastępczej

Z dniem 01.01.2012 r. weszła w życie ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Podstawowym celem ustawy jest kompleksowe uregulowanie problematyki wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej nad dziećmi pozbawionymi prawidłowej opieki rodzicielskiej. Ustawa ma za zadanie wzmocnić wsparcie dysfunkcyjnej rodziny biologicznej dziecka a w przyszłości ograniczyć liczbę dzieci objętych pieczą zastępczą.

Nowe zadania gminy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny,
 - 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.
- Ustawa wprowadza nowe instytucje wsparcia rodziny na poziomie gminy: **asystent rodziny i rodzina wspierająca**.

Asystent rodziny:

Celem pracy asystenta rodziny jest poprawa sytuacji życiowej rodzin, w tym w szczególności stworzenie optymalnych warunków służących wychowywaniu dzieci i pokonywaniu bieżących problemów rodziny, nabycie i doskonalenie umiejętności społecznych rodziców i zwiększenie kompetencji rodzicielskich. Asystent pracuje z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub innym miejscu uzgodnionym z rodziną. Zgodnie z założeniami działania asystenta rodziny skupione są między innymi na: wspieraniu rodziny w pokonywaniu trudności i barier, pomocy w uzyskaniu poprawy sytuacji w różnych obszarach funkcjonowania społecznego, wdrożeniu prawidłowych postaw życiowych, rodzicielskich wszystkich członków rodziny, a przede wszystkim odbudowaniu więzi i relacji rodzinnych. Asystent ułatwi rodzicom wypełnianie ról społecznych, aby doprowadzić do osiągnięcia podstawowej stabilizacji życiowej i nie dopuścić do umieszczania dzieci poza rodziną w placówkach lub rodzinach zastępczych. Jeśli dzieci znajdują się pod pieczęą zastępczą, rolą asystenta będą działania na rzecz ich jak najszybszego powrotu do rodziny.

W przypadku, gdy ośrodek pomocy społecznej poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy, na zasadach określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Po dokonaniu analizy sytuacji rodziny, pracownik socjalny przeprowadzający wywiad środowiskowy wnioskuje do kierownika ośrodka pomocy społecznej o przydzielenie rodzinie asystenta rodziny. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 20.

Rodzina wspierająca:

Rodzina wspierająca, przy współpracy asystenta rodziny, pomaga rodzinie przeżywającej trudności w:

- opiece i wychowaniu dziecka,
- prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.

Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka. Rodzinę wspierającą ustanawia burmistrz właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny wspieranej po uzyskaniu pozytywnej opinii kierownika ośrodka pomocy społecznej wydanej na podstawie przeprowadzonego rodzinnego wywiadu środowiskowego. Z rodziną wspierającą burmistrz zawiera umowę, która określa zasady zwrotu kosztów związanych z udzielaniem pomocy. Wójt może upoważnić kierownika ośrodka pomocy społecznej do ustanawiania rodziny wspierającej lub zawierania i rozwiązywania umów. Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i jej aktywnym udziałem.

W ramach realizacji **Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2014 r. – asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej** – wsparciem asystenta rodziny objęto **15 rodzin przeżywających trudności w sprawowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych**. Ze środków Wojewody Mazowieckiego wydawkowano na ten cel 27.039,00 zł. Ponadto kwotę 7.792,62 zł przeznaczono na współfinansowanie wydatków związanych z opieką i wychowaniem - **3 dzieci z terenu gminy umieszczonych w pieczy zastępczej**.

V. Świadczenia rodzinne

1. Ogólna charakterystyka świadczeń rodzinnych

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśniewie realizuje również działalność związaną z wykonywaniem zadań wynikających z Ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 114 z późn. zm.), Ustawy z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2012 r., poz.1228 z późn. zm.) oraz Ustawy z dnia 4 kwietnia 2014r. o ustaleniu ustawy i wypłacie zasiłku dla opiekuna (Dz. U. z 2014r. poz. 567).

Zajmujemy się w szczególności ustalaniem prawa do świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego, przygotowaniem i wydawaniem decyzji administracyjnych w tym zakresie oraz wypłatą przyznanych środków i egzekwowaniem nienależnie pobranych. W naszych kompetencjach leży również poprawa skuteczności egzekucji zasądzonych alimentów. W związku z realizacją tych zadań do obowiązków pracownika ds. świadczeń rodzinnych wpisane jest także opracowywanie sprawozdań i analiz w powyższym temacie.

Świadczeniami rodzinnymi są:

- **Zasiłek rodzinny** – który przysługuje:
 - rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka,
 - opiekunowi faktycznemu dziecka tj. osobie faktycznie opiekującej się dzieckiem, jeżeli wystąpiła do sądu rodzinnego o przysposobienie dziecka, jednak nie dłużej niż do ukończenia:
 - 18 roku życia lub
 - nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia albo
 - 24 roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności
 - osobie uczącej się, czyli osobie pełnoletniej niepozostającej na utrzymaniu rodziców w związku z ich śmiercią lub zasądzeniem od rodziców na jej rzecz alimentów, nie dłużej niż do ukończenia 24 roku życia

Nie przysługuje w przypadku, jeżeli:

- dziecko lub osoba ucząca się pozostają w związku małżeńskim,
- dziecko zostało umieszczone w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie albo w pieczy zastępczej,

- osoba ucząca się została umieszczona w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie,
- pełnoletnie dziecko lub osoba ucząca się jest uprawniona do zasiłku rodzinnego na własne dziecko
- osobie samotnie wychowującej dziecko nie zostało zasądzone świadczenie alimentacyjne na rzecz dziecka od jego rodzica, chyba że:
 - a) rodzice lub jedno z rodziców dziecka nie żyje,
 - b) ojciec dziecka jest nieznany,
 - c) powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone,
 - d) sąd zobowiązał jednego z rodziców do ponoszenia całkowitych kosztów utrzymania dziecka i nie zobowiązał drugiego z rodziców do świadczenia alimentacyjnego na rzecz tego dziecka.
 - e) członkowi rodziny przysługuje na dziecko zasiłek rodzinny za granicą, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

▪ **Dodatki do zasiłku rodzinnego** – z tytułu:

- urodzenia dziecka,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
- samotnego wychowywania dziecka,
- wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
- rozpoczęcia roku szkolnego,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.

▪ **Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka** – przysługująca w wysokości 1.000,00 zł na jedno dziecko ojcu lub matce dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1922,00 zł.

▪ **Zasiłek pielęgnacyjny** – przysługuje:

- niepełnosprawnemu dziecku,
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- osobie, która ukończyła 75 lat,
- osobie niepełnosprawnej powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeśli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia.

Nie przysługuje:

- osobie umieszczonej w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie,
- osobie, jeżeli członkom rodziny przysługują za granicą świadczenie na pokrycie wydatków związanych z pielęgnacją tych osób, chyba, że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej,
- osobie uprawnionej do dodatku pielęgnacyjnego.

▪ **Specjalny zasiłek opiekuńczy** przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodziny i opiekuńczy (Dz. U. z 2012 r. poz. 788 i 1529 oraz z 2013r. poz. 1439) ciąży obowiązek alimentacyjny, nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub jeżeli rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 664,00 zł.

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje w wysokości 520,00 zł. miesięcznie.

Nie przysługuje, jeżeli:

- osoba sprawująca opiekę:
 - a) ma ustalone prawo do emerytury, renty, renty rodzinnej z tyt. śmierci małżonka przyznanej w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno-rentowego, renty socjalnej, zasiłku stałego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego,
 - b) ma ustalone prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego, świadczenia pielęgnacyjnego lub zasiłku dla opiekuna,

- c) legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
 - osoba wymagająca opieki została umieszczona w rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej spokrewnionej, w rodzinnym domu dziecka albo, w związku z koniecznością kształcenia, rewalidacji lub rehabilitacji, w placówce zapewniającej całodobową opiekę, w tym w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, z wyjątkiem podmiotu wykonującego działalność leczniczą, i korzysta w niej z całodobowej opieki przez więcej niż 5 dni w tygodniu,
 - na osobę wymagającą opieki inna osoba ma ustalone prawo do wcześniejszej emerytury,
 - członek rodziny osoby sprawującej opiekę ma ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego, o którym mowa w art. 10, specjalnego zasiłku opiekuńczego, świadczenia pielęgnacyjnego lub zasiłku dla opiekuna;
 - na osobę wymagającą opieki jest ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego, o którym mowa w art. 10, prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego lub prawo do świadczenia pielęgnacyjnego lub prawo do zasiłku dla opiekuna;
 - na osobę wymagającą opieki inna osoba jest uprawniona za granicą do świadczenia na pokrycie wydatków związanych z opieką, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.
- **Świadczenie pielęgnacyjne** z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje:
 - matce albo ojcu,
 - opiekunowi faktycznemu dziecka,
 - osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
 - innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy, ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności,
 - jeżeli nie podejmują lub rezygnuje z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.
 - a) osobom, o których mowa w ust.1 pkt.4, innym niż spokrewnione w pierwszym stopniu z osobą wymagającą opieki, przysługuje świadczenie pielęgnacyjne w przypadku gdy spełnione są łącznie następujące warunki:
 - ✓ rodzice osoby wymagającej opieki nie żyją, zostali pozbawieni praw rodzicielskich, są małoletni lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
 - ✓ nie ma innych osób spokrewnionych w pierwszym stopniu, są małoletnie lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
 - ✓ nie ma osób, o których mowa w ust.1 pkt. 2 i 3 lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.
 - b) świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała:
 - ✓ nie później niż do ukończenia 18. roku życia lub
 - ✓ w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25 roku życia.

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje:

- 1) od 01.05.2014 r. do 31.12.2015 r. – 800 zł.
- 2) od 01.01.2015 r. do 31.12.2015 r. – 1.200 zł.
- 3) od 01.01.2016 r. – 1.300zł.

Nie przysługuje jeśli:

- osoba sprawująca opiekę ma ustalone prawo do emerytury, renty, renty rodzinnej z tytułu śmierci małżonka przyznanej w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno rentowego, renty socjalnej, zasiłku stałego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego,
- ma ustalone prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego, świadczenia pielęgnacyjnego lub zasiłku dla opiekuna,
- osoba wymagająca opieki pozostaje w związku małżeńskim, chyba że współmałżonek legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,

- osoba wymagająca opieki została umieszczona w rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej spokrewnionej, rodzinnym domu dziecka albo, w związku z koniecznością kształcenia, rewalidacji lub rehabilitacji w placówce zapewniającej całodobową opiekę, w tym w specjalnym ośrodku szkolno- wychowawczym, z wyjątkiem podmiotu wykonującego działalność leczniczą i korzysta w niej z całodobowej opieki przez więcej niż 5 dni w tygodniu,
- na osobę wymagającej opieki inna osoba ma ustalone prawo do wcześniejszej emerytury,
- członek rodziny osoby sprawującej opiekę ma ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego, o którym mowa w art. 10, specjalnego zasiłku opiekuńczego, świadczenia pielęgnacyjnego lub zasiłku dla opiekuna,
- na osobę wymagającą opieki jest ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego o którym mowa w art. 10, prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego lub prawo do świadczenia pielęgnacyjnego,
- na osobę wymagającą opieki inna osoba jest uprawniona za granicą do świadczenia na pokrycie wydatków związanych z opieką chyba, że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy stanowią inaczej.

Zasiłek rodziny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty **574 zł.** W przypadku, gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności dochód nie może przekroczyć kwoty **664 zł.**

2. Zasiłek dla opiekuna wypłacany na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U z 2014 r. poz. 567) przysługiwał:

- osobie, jeżeli decyzje o przyznaniu jej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 roku o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U z 2012 r., poz. 1548 oraz Dz. U. z 2013 r. poz. 1557) z dniem 1 lipca 2013 roku.
- za okresy od dnia 1 lipca 2013 roku do dnia poprzedzającego dzień wejścia w życie ustawy, w których osoba spełniała warunki do otrzymania świadczenia pielęgnacyjnego określone w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r., Nr 139, poz. 992 z poen. zm.) w brzmieniu obowiązującym w dniu 31 grudnia 2012 roku.
- od dnia wejścia w życie ustawy, jeżeli osoba spełnia do otrzymania świadczenia pielęgnacyjnego określone w ustawie z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych w brzmieniu obowiązującym w dniu 31 grudnia 2012 roku.

Zasiłek dla opiekuna przysługiwał wraz z odsetkami ustalonymi w wysokości odsetek ustawowych, określonych przepisami prawa cywilnego.

W przypadku gdy o zasiłek dla opiekuna ubiegają się rolnicy, małżonkowie rolników lub domownicy w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2013 r., poz. 1403, 1623 i 1650) świadczenie to przysługuje odpowiednio:

- 1) rolnikom w przypadku zaprzestania przez nich prowadzenia gospodarstwa rolnego,
- 2) małżonków rolników lub domowników, w przypadku zaprzestania przez nich prowadzenia gospodarstwa rolnego albo wykonywania przez nich pracy w gospodarstwie rolnym, które potwierdza się stosownym oświadczeniem złożonym pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Ustalając prawo do zasiłku dla opiekuna przeprowadza się rodzinny wywiad środowiskowy oraz co 6 miesięcy aktualizację wywiadu środowiskowego.

Wysokość zasiłku dla opiekuna wynosi 520 zł. W 2014 roku zasiłek dla opiekuna wypłacony został dla 2 osób, z wyrównaniem od 01.07.2013 r. wraz z należnymi odsetkami ustawowymi. Ogółem wydatkowano **17.717, 44 zł.**, z tego 488,04 zł. stanowiły odsetki, a kwota 17.229,40 zł. wydatkowana została na wypłatę 34 świadczeń.

Od zasiłków dla opiekuna odprowadzane były składki na ubezpieczenie społeczne. W roku 2014 wydatkowano na ten cel 2.165,60 zł. dla jednej osoby tj. 16 świadczeń.

3. Program rządowy wspierania osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego wypłacany na podstawie Uchwały Rady Ministrów Nr 230 z dnia 24 grudnia 2013 r. (M.P z 2013 r. poz. 1040) oraz Uchwały Rady Ministrów Nr 29 z dnia 12 marca 2014 roku (M.P z 2014 r. poz. 206).

W 2014 r. wydatkowano na program rządowy kwotę 45.600 zł. (po 200 zł. miesięcznie), liczba wypłaconych świadczeń – 228, średnio dla 19 osób.

Tabela 5 Wysokość świadczeń na okres zasiłkowy 2013- 2014 tj. w okresie 01.11.2014 r. – 31.10.2015 r.

Rodzaj świadczenia	Wysokość świadczenia
Zasiłek rodzinny	77,00 zł – miesięcznie na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia, 106,00 zł – miesięcznie na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia 115,00 zł – miesięcznie na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia
Dodatki do zasiłku rodzinnego, z tytułu:	
Urodzenia dziecka	1000,00 zł – jednorazowo
Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	400,00 zł – miesięcznie
Samotnego wychowywania dziecka	170,00 zł – miesięcznie, jednak nie więcej niż 340,00 zł na wszystkie dzieci 250,00 zł – miesięcznie w przypadku dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub o znacznym stopniu niepełnosprawności kwotę dodatku zwiększa się o 80,00zł na dziecko, nie więcej jednak niż 160,00zł na wszystkie dzieci.
Wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	80,00 zł – miesięcznie na trzecie i na następne dzieci uprawnione do zasiłku rodzinnego
Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	60,00 zł – miesięcznie na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia 80,00 zł – miesięcznie na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 24 roku życia
Rozpoczęcia roku szkolnego	100,00 zł – raz w roku
Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	90,00 zł – przez 10 miesięcy na dziecko w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły ponadgimnazjalnej lub artystycznej, w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki, a także szkoły podstawowej lub gimnazjalnej w przypadku dziecka lub osoby uczącej się, legitymującej się orzeczeniem o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności 50,00 zł – przez 10 miesięcy na dziecko w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły ponadgimnazjalnej lub artystycznej, w której realizowany jest obowiązek szkolny
Urodzenia dziecka	1.000,00 zł – jednorazowo, w wieku do ukończenia przez dziecko pierwszego roku życia, jeżeli nie został przyznany rodzicom lub opiekunowi prawnemu dziecka
Świadczenia opiekuńcze:	
Świadczenie pielęgnacyjne	1) od 01.07.2013r. do 31.04.2014r. - 620 zł. 2) od 01.05.2014r. do 31.12.2014r. – 1.200 zł. 3) od 01.01.2016r. – 1.300 zł. świadczenie pielęgnacyjne podlega corocznie waloryzacji. Wskaźnikiem waloryzacji jest procentowy wzrost minimalnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w ustawie z dnia 10.10.2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu.
Zasiłek pielęgnacyjny	153,00 zł – miesięcznie nie obowiązuje kryterium dochodowe

4. Wydatki poniesione na świadczenia rodzinne w 2014 roku

Tabela 6 Wydatki na świadczenia rodzinne finansowane z dotacji celowej budżetu państwa oraz liczba świadczeń w 2014 rok

L.p.	Rodzaj świadczenia	Wydatkowana kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota odzyskanych świadczeń nienależnie pobranych oraz świadczeń niepodjętych w zł
1.	Zasiłki rodzinne	65.1766	6.371	0
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:	34.6967	4.044	453
2.1.	urodzenia dziecka	1.300	13	0
2.2.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	27.787	71	453
2.3.	samośnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania	0	0	0
2.4.	samośnego wychowywania dziecka	37.400	204	0
2.5.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	27.400	362	0
2.5.1.	do 5 roku życia	4.680	78	0
2.5.2.	powyżej 5 roku życia	22.720	284	0
2.6.	rozpoczęcia roku szkolnego	42.100	421	0
2.7.	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	67.040	1.320	0
2.7.1.	na pokrycie wydatków związanych z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	2.340	26	0
2.7.2.	na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	64.700	1.294	0
2.8.	wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	132.240	1.653	0
3.	Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami (1+2)	998.733	10.415	453
4.	Zasiłki pielęgnacyjne	205.938	1.346	0
5.	Świadczenia pielęgnacyjne	167.904	228	0
7.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	42.000	42	0
8.	RAZEM (3+4+5+6)	1.414.575	12.031	453

W 2014 r. wypłacono łącznie **12.031** świadczeń o wartości **1.414.575 zł**. Średnio w miesiącu realizowano **1003** świadczeń na kwotę **117.881**.

W 2014 roku wydano łącznie **420 decyzji administracyjnych** dotyczących świadczeń rodzinnych (z tego **3 decyzji odmownych**), w tym 237 decyzji tj. 56 % ogółu decyzji wydanych zostało w ciągu trzech miesięcy (od października do grudnia). Wiąże się to ściśle z rozpoczęciem z dniem 1 listopada nowego okresu zasiłkowego, na jaki ustala się prawo do świadczeń rodzinnych.

Od decyzji administracyjnej przysługuje odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Siedlcach za pośrednictwem Kierownika tuł. Ośrodka. W 2014 roku nie było odwołań od decyzji GOPS w sprawie świadczeń rodzinnych.

W analizowanym okresie wypłacono **6.976 zasiłków rodzinnych** oraz **4.461 dodatków do zasiłków rodzinnych**. Łączna wydatkowana na ten cel kwota to – 1102774 zł.

W 2013 r. największa liczba świadczeń w postaci dodatków do zasiłku rodzinnego dotyczyła dodatków z tytułu:

- wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 13,64 % (w stosunku do ogółu wypłaconych dodatków do zasiłku rodzinnego),
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 3,83% (j. w.),
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania – 6,24 % (j. w.).

Na świadczenia opiekuńcze wydatkowano łącznie 368.391 zł (1783 świadczeń), z tego 218.178 zł, tj. 59,22% sumy dotyczyło zasiłków pielęgnacyjnych, zaś 150.213 zł. tj. 40,78 % - świadczeń pielęgnacyjnych. **Zasiłek pielęgnacyjny pobierało średnio miesięcznie 119 osób, zaś świadczenie pielęgnacyjne średnio miesięcznie - 21 osób.**

W 2014 roku przyznano **42 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia dziecka** w wysokości 1 000 zł, na łączną kwotę 42000 zł.

Tabela 7 Wydatki na składki na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne w 2014 roku

L.p.	Wyszczególnienie	Wydatki w zł	Liczba świadczeń
1.	Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	27.906	137
2.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	2.390	35

Na **ubezpieczenie społeczne i zdrowotne** wydatkowano w 2014 r. kwotę **30.296 zł**. Przy łącznej liczbie świadczeń 172.

5. Charakterystyka i statystyki dotyczące funduszu alimentacyjnego

Ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz ich wypłata następują odpowiednio na wniosek osoby uprawnionej lub jej przedstawiciela ustawowego. Wnioski o przyznanie świadczeń wraz z zaświadczeniem o bezskutecznej egzekucji (za okres ostatnich dwóch miesięcy) składa się bezpośrednio do organu realizującego.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej **do ukończenia przez nią 18 roku życia** albo w przypadku gdy **uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia**, albo w przypadku **posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo.**

Osoba uprawniona do świadczenia - oznacza osobę uprawnioną do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna (oznacza to egzekucję, w wyniku której w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych).

Osoba uprawniona do świadczeń z funduszu alimentacyjnego nie musi być wychowywana przez osobę samotnie wychowującą dziecko, w rozumieniu przepisów o świadczeniach rodzinnych.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty **725 zł**.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż **500 zł**.

Prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego ustalane jest na okres od dnia 1 października do dnia 30 września następnego roku kalendarzowego.

W okresie od **01.10.2013 r. do 30.09.2014 r.** prawo do świadczeń ustalane jest na podstawie dochodów z 2013 roku.

W okresie sprawozdawczym za rok 2014 wypłacono **322 świadczeń z funduszu alimentacyjnego** na łączną sumę **87.449,35 zł.**, zaś przeciętna miesięczna **liczba rodzin** pobierających świadczenia z funduszu alimentacyjnego to **20**. W tym czasie w sprawach dotyczących świadczeń z funduszu alimentacyjnego wydano **49 decyzji administracyjnych**.

VI. Karta Dużej Rodziny

Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny to system zniżek dla rodzin wielodzietnych. Zadanie to realizowane było na podstawie Rządowego programu dla rodziny wielodzietnych (Dz.U. poz.755 z późn. zm.). Przysługuje rodzinom mającym na utrzymaniu przynajmniej trójkę dzieci, niezależnie od dochodu. Karta jest wydawana bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny. Dotyczy to także rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci - do 18 roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 lat. Osoby niepełnosprawne otrzymają kartę na czas trwania orzeczenia o niepełnosprawności.

Karta Dużej Rodziny oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Jej posiadacze będą mieli możliwość korzystania z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju. Przystępując do programu zyskują prawo do posługiwania się znakiem „Tu honorujemy Kartę Dużej Rodziny”.

Karta Dużej Rodziny posiada jeden, ogólnopolski wzór. Ma wymiary 54x85,6 mm (takie, jak np. karta płatnicza lub kredytowa). Karta jest spersonalizowana. Oznacza to, że znajduje się na niej imię i nazwisko oraz numer PESEL jej posiadacza. Dodatkowo podana jest data ważności karty, jej numer, skrót „KDR” pisany alfabetem Braille'a oraz elementy zabezpieczające przez jej podrobieniem.

Dzięki Karcie osoby z rodzin wielodzietnych mogą korzystać m.in. z ustawowych zniżek na przejazdy kolejowe i darmowych wstępów do parków narodowych. Karta Dużej Rodziny uprawnia do zniżek, które oferowane są zarówno przez instytucje państwowe, jak i firmy prywatne. Wykaz zniżek zamieszczony jest na stronie internetowej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej www.mpips.gov.pl oraz na stronach www.rodzina.gov.pl oraz www.empatia.mpips.gov.pl. Wykaz ten jest na bieżąco aktualizowany.

Kartę przyznaje wójt na wniosek członka rodziny wielodzietnej. Aby otrzymać Kartę Dużej Rodziny lub jej duplikat, należy złożyć wniosek w gminie odpowiadającej miejscu zamieszkania członka rodziny.

Wnioski rodzin wielodzietnych o przyznanie KDR w 2014 r.	Liczba rodzin wielodzietnych, którym przyznano KDR w 2014r.	Liczba członków rodzin wielodzietnych, którym wydano KDR w 2014r.	Koszty realizacji programu poniesione z budżetu państwa w 2014r.
28	25	134	223,25

VII. Dodatki mieszkaniowe

Dodatek mieszkaniowy jest formą pomocy państwa dla osób, które nie są w stanie pokryć kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania. Wpłata dodatków należy do zadań własnych gminy.

Dodatek mieszkaniowy przysługuje :

- najemcom oraz podnajemcom lokali mieszkalnych (dotyczy to zarówno mieszkań będących własnością gminy, czyli lokali komunalnych, będących własnością zakładu pracy – tzw. zakładowych, jak i mieszkań w domu prywatnym czynszowym, mieszkań wynajmowanych na wolnym rynku),
- członkom spółdzielni mieszkaniowych zamieszkującym na podstawie spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego,
- osobom zajmującym lokale mieszkalne w budynkach stanowiących ich własność i właścicielom lokali mieszkalnych,
- innym osobom mającym tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego i ponoszącym wydatki związane z jego zajmowaniem /np. na skutek umowy użyczenia/,
- osobom zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, oczekującym na przysługujący im lokal zamienny albo socjalny.

W roku 2014 tuł. Ośrodek wydał **1 decyzję na dodatki mieszkaniowe**, wypłacono łącznie **12 świadczeń 3 rodzinom**.

Średnia wysokość dodatku mieszkaniowego wyniosła **65,33 zł**.

łącznie w roku 2014 wydatkowano na dodatki mieszkaniowe kwotę 679,68 zł.

VIII. Pozostała działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

1. Współpraca z organizacjami i instytucjami

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje z wieloma instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi przede wszystkim na polu pomocy społecznej. Wśród nich wymienić należy między innymi: Policję, Sąd Rejonowy i Okręgowy, kuratorów sądowych, komorników sądowych, prokuraturę, Powiatowy Urząd Pracy, PCPR, KRUS, ZUS, szkoły, publiczne i niepubliczne poradnie zdrowia psychicznego, lekarzy POZ, Punkt Konsultacyjny oraz Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Poradnię Leczenia Uzależnień „Powrót z U”, CARITAS Diecezji Siedleckiej, Polski Komitet Pomocy Społecznej, PFRON i wiele innych.

2. Inne inicjatywy

W ramach realizacji **Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym FEAD**, polegającego na bezpłatnym przekazywaniu najbardziej potrzebującym, żywności pochodzącej z zapasów interwencyjnych Unii Europejskiej. W 2014 roku w tej pomocy skorzystało 106 rodzin.

W okresie wakacji **3 dzieci** z terenu naszej Gminy z rodzin ubogich dysfunkcyjnych skorzystało w z **wypoczynku letniego** organizowanego w Lubiawie - woj. pomorskie.

Dla tych dzieci była to często jedyna szansa na odpoczynek od otaczających ich codziennych problemów i trosk. Dzięki koloniom mogły poznać inną niż dotychczas rzeczywistość, doznać ciepła, regularnie spożywać posiłki, poznać atrakcyjne miejsca, zawrzeć nowe znajomości. Wyjazd dzieci udało się zorganizować dzięki Caritas Diecezji Siedleckiej i Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie.

Jak co roku, w styczniu 2014 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wspólnie z Gminnym Ośrodkiem Kultury **zorganizował zabawę choinkową dla 100 dzieci** z rodzin ubogich i dysfunkcyjnych. Zabawa sfinansowana została w całości ze środków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wiśniewie.

Okres przedświąteczny był czasem szczególnej postugi na rzecz ubogich, potrzebujących i samotnych. W roku 2014 r. już po raz dwunasty Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej organizował akcję pn. „**Świąteczna paczka**”. W ramach akcji w dniach od 8 do 18 grudnia 2014 r. zorganizowano zbiórkę żywności, słodyczy, zabawek oraz artykułów gospodarstwa domowego. W tych dniach w sklepach na terenie Gminy wystawione były oznakowane kosze, do których społeczność lokalna składała dary. Ponadto artykuły przyjmowane były bezpośrednio w GOPS. W ramach akcji udało się zebrać i przekazać **61 świątecznych paczek** najbardziej potrzebującym rodzinom.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśniewie w ramach partnerstwa z Powiatowym Urzędem Pracy Siedlcach w 2014 r. realizował **pilotażowy Program Aktywizacja i Integracja**.

Działaniami w zakresie aktywizacji zawodowej i integracji społecznej bezrobotnych z III profilu pomocy, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej objętych zostało **10 osób bezrobotnych** przez okres 2 miesięcy tj. od 01.10.2014 r. do 30.11.2014 r.

Program ma na celu pomóc osobom najbardziej oddalonym od rynku pracy, którym należy również pomóc w problemach rodzinnych, środowiskowych, czy prawnych, a nie jedynie przedstawić ofertę pracy.

Program PAI obejmował 2 bloki działań:

- Blok Aktywizacja, w ramach którego bezrobotni wykonywali na terenie gminy prace społecznie użyteczne, w wymiarze 10 godzin tygodniowo, oraz
- Blok Integracja, w ramach którego osoba bezrobotna objęta została usługami reintegracyjnymi i specjalistycznymi, realizowane przez instytucje pożytku publicznego, zwane NGO, na zlecenie PUP. Działania w zakresie integracji społecznej bezrobotnych, służące kształtowaniu aktywnej postawy w życiu społecznym i zawodowym, realizowane poprzez grupowe poradnictwo specjalistyczne, warsztaty trenerskie i grupy wsparcia, w wymiarze co najmniej 10 godzin tygodniowo.

W ramach **Programu PAI bezrobotni przepracowali 840 godzin** prac społecznie-użytecznych. Z tego tytułu wypłacono świadczenia w wysokości 6.804,00 zł., z tego PUP zrefundował kwotę 4.082,40 zł., wydatki własne gminy wyniosły 2.721,60 zł.

Ponadto Ośrodek koordynuje działania polegające na wykonywaniu **prac społecznie użytecznych** przez osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku (zarejestrowane w PUP) jednocześnie korzystające ze świadczeń pomocy społecznej. Prace społecznie-użyteczne organizowane są między innymi w jednostkach pomocy społecznej oraz instytucjach działających na rzecz społeczności lokalnej np. szkołach, przedszkolach, bibliotekach, świetlicach wiejskich, domach kultury.

Powiatowy Urząd Pracy refunduje ze środków Funduszu Pracy wydatki w wysokości 60 % świadczeń pieniężnych wypłaconych bezrobotnym, pozostałe 40 % finansowane jest ze środków własnych gminy.

W roku 2014 r. prace społecznie - użyteczne na terenie Gminy Wiśniew wykonywało **3 osoby bezrobotne, które przepracowały 990 godzin** w okresie od 07.04.2014 r. do 31.11.2014 r. Łącznie z tego tytułu wypłacono bezrobotnym świadczenia na kwotę 7.996,20 zł., z tego PUP zrefundował kwotę 4.797,72 zł., wydatki własne gminy wyniosły 3.198,48 zł.

IX. Kadra Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

1. Kadra Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Na dzień 31.12.2014 r. w Ośrodku zatrudnionych było **6 osób**, w tym:

- z wykształceniem wyższym magisterskim – 3 osoby, z tego z wykształceniem podyplomowym – 3 osoby,
- z wykształceniem licencjackim - 1 osoba,
- z wykształceniem średnim – 3 osoby, z tego z wykształceniem pomaturalnym – 2 osoby.

W ramach umowy-zlecenie w roku 2014 zatrudnionych było **6 osób**, z tego: **3 terapeutów do świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych** do pracy z dziećmi z zaburzeniami psychicznymi (wszyscy z wykształceniem wyższym), **6 opiekunek do świadczenia usług opiekuńczych** w miejscu zamieszkania osoby wymagającej pomocy z powodu wieku, długotrwałej choroby lub niepełnosprawności.

2. Szkolenia oraz podnoszenie kwalifikacji pracowników GOPS

Wszyscy pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej posiadają kwalifikacje wymagane na danym stanowisku pracy i nadal podnoszą swoje umiejętności poprzez podejmowanie różnych form doskonalenia i samokształcenia.

W 2014 roku poszczególni pracownicy GOPS uczestniczyli w następujących szkoleniach oraz konferencjach :

- „Pomoc społeczna 2014 – aktualne problemy”, organizator - Ośrodek Twórczej Interwencji, Kraków,
- „Dziecko, a sytuacja przemocy w rodzinie - kwestie prawne” organizator -Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”- Warszawa,
- „Zasady kontroli projektów w ramach PO KL”, organizator - Regionalny Ośrodek EFS w Siedlcach,
- „Podłączenie JST do CSIZ w ramach projektu Emp@tia” organizator – Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie,

- „Świadczenia rodzinne 2014 – Nowelizacja” organizator – Ośrodek Twórczej Interwencji – Kraków,
- „Program Indywidualizowanego Wsparcia” organizator – Euro-Konsult sp. z o. o. Lublin,
- Konferencja dotycząca wniosków i uwag wynikających z nadzoru wojewody nad działalnością ośrodków pomocy społecznej i realizacją zadań, organizator - Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie,
- „Przygotowanie beneficjenta do końcowego rozliczenia projektu w ramach PO KL”, organizator - Regionalny Ośrodek EFS w Siedlcach,
- „Kalkulator Kosztów Zaniechania – wprowadzenie innowacyjnych rozwiązań na Mazowszu w zakresie polityki społecznej w obszarze analizy kosztów braku podejmowania działań aktywizacyjno wspierających”, organizator - Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej, Warszawa,
- „Program Karta Dużej Rodziny” organizator - Ośrodek Twórczej Interwencji, Kraków,
- „Partnerstwo w obszarze rozwoju systemu wsparcia dziecka i rodziny” organizator - Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej, Warszawa,
- Konferencja na temat sporządzania sprawozdań z obszaru świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, organizator - Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie,
- „Macierzyństwo bez alkoholu – nie krzywdź swojego dziecka” organizator - Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej, Wojewódzki Ośrodek Adopcyjny, Oddział Zamiejscowy w Siedlcach,
- „Wspieranie rodziny i piecza zastępcza – z perspektywy zadań gminy – Nowelizacja” organizator - Ośrodek Twórczej Interwencji, Kraków,
- „Warsztaty dziennikarskie w ramach kampanii informacyjno-promocyjnej projektu systemowego „Razem dla Mazowsza - Edukacja w działaniu” - organizator - Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej, Warszawa,
- „(Es) w sieci dobrych połączeń – nowy standard działania w zakresie współpracy międzyinstytucjonalnej przy wykorzystaniu narzędzi ekonomii społecznej” organizator - FISE Warszawa,
- „Wspieranie osób z autyzmem i ich rodziców poprzez diagnozę i rehabilitację”, organizator - Krajowe Towarzystwo Autyzmu, Oddział w Siedlcach,
- „Pomoc dziecku krzywdzonemu”, organizator - Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”- Warszawa,
- „Rola więzi rodzinnych w profilaktyce uzależnień”, organizator - Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej, Warszawa,
- „Dlaczego samorząd lokalny powinien tworzyć warunki dla rozwoju ekonomii społecznej?” – organizator - Ośrodek Wspierania Ekonomii Społecznej w subregionie siedlecki, Siedlce
- „Jak budować partnerstwo dla wspólnych działań projektowych”, organizator - Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej, Warszawa,

X. Podsumowanie

Tabela 8 Całkowita wielkość wydatków Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiśniewie w 2014 r.

Nazwa zadania	Wydatki poniesione z budżetu gminy	Wydatki poniesione z budżetu wojewody /dofinansowanie zadań własnych gminy/	Wydatki poniesione z budżetu wojewody /zadania zlecone/	OGÓŁEM
Ośrodek pomocy społecznej	183.231	90.200	0	273.431
Dom pomocy społecznej	31.762	0	0	31.762
Zasiłki i pomoc w naturze (celowe i okresowe)	69.486	24.100	0	93.586
Zasiłki stałe	8.815	52.406	0	61.221
Dodatki mieszkaniowe	680	0	0	680
Usługi opiekuńcze	24.609	0	0	24.609
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	0	0	36.812	36.812
Pozostała działalność (dożywianie, doposażenie stołówek)	24.683	118.866	0	143.549
Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świ. z pomocy społecznej oraz niektóre świ. rodzinne	0	4.784	2.390	7.174

Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	0	0	1.592.030	1.592.030
OGÓŁEM:	343.266	290.356	1.631.232	2.264.854

Głównym celem pomocy społecznej jest wspieranie osób potrzebujących w ich wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb bytowych i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka oraz podejmowanie działań zmierzających do ich życiowego usamodzielnienia.

Osoby i rodziny ubiegają się o pomoc z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z różnych przyczyn. Od wielu lat znaczącą grupą wśród ogółu korzystających z pomocy są rodziny żyjące w ubóstwie. Często przyczyną takiego stanu jest utrwalone zjawisko wyuczonej bezradności, niezwykle oporne na zmianę. Mimo podejmowanych działań mających na celu przeciwdziałanie utrwalaniu i przekazywaniu z pokolenia na pokolenie zjawisk związanych z ubóstwem, wiele rodzin objętych od lat pomocą nadal pozostaje świadczeniobiorcami pomocy społecznej. Pomimo zmienionego w 2012 r. kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń z pomocy społecznej nie zmienia się znacząco liczba osób korzystających ze świadczeń, co jest obrazem skrajnej biedy - stanu niedostatku, którego wskaźnikiem jest bardzo niski dochód na osobę w rodzinie poniżej 456 zł. Wskazane jest wobec tego zabezpieczenie środków finansowych na realizację zadań pomocy społecznej służących minimalizowaniu skutków ubóstwa.

Skromne są zasoby instytucjonalne w zakresie pomocy społecznej w gminie i powiecie siedleckim. Środowiskowe domy samopomocowe oraz warsztaty terapii zajęciowej znajdują się poza terenem gminy. Mieszkańcy chcąc do nich uczęszczać napotykać na problemy związane między innymi z transportem. Brak jest również mieszkań chronionych. Na terenie miasta Siedlce funkcjonuje dom pomocy społecznej, w którym również umieszczani są mieszkańcy gminy. Problemem jest jednak wysoki koszt pobytu w tej placówce.

Niewątpliwie ogrom problemów, jakie uniemożliwiają rodzinom poprawne funkcjonowanie wymaga właściwego zdiagnozowania i podjęcia odpowiednich działań przez pracowników socjalnych. Do realizacji tych celów potrzebna jest odpowiednia liczba dobrze przygotowanych pracowników socjalnych. Tymczasem Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej nie spełnia w dalszym ciągu normy zatrudnienia określonej w ustawie o pomocy społecznej zgodnie, z którą w gminie liczącej prawie 6 tys. mieszkańców powinno pracować w rejonach opiekuńczych 3 pracowników socjalnych.

Są też pozytywne przykłady, pokazujące że wytrwała praca z rodziną prowadzi, choć małymi krokami, do usamodzielnienia. Działania takie są w coraz szerszym zakresie podejmowane przez pracowników GOPS we współpracy z innymi instytucjami, w szczególności z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w ramach której funkcjonuje Punkt Konsultacyjny, Zespołem Interdyscyplinarnym, Poradnią Leczenia Uzależnień czy Powiatowym Urzędem Pracy. Ten ostatni podmiot odgrywa ważną rolę w zakresie reintegracji zawodowej i społecznej osób długotrwale bezrobotnych (w szczególności z powodu wieloletniego nadużywania alkoholu).

Wejście na otwarty rynek pracy dla tych osób kończy się najczęściej zwolnieniem lub porzuceniem pracy. Brak zdyscyplinowania i odpowiedzialności, brak umiejętności zachowania trwałej abstynencji, są przyczyną niepowodzenia przy próbie zmiany sposobu życia. Udzielając pomocy osobom uzależnionym od alkoholu pracownicy Ośrodka w pierwszej kolejności starają się zmotywować osoby do podjęcia leczenia odwykowego. Wielkość i rodzaj pomocy uzależniona jest od decyzji osoby o podjęciu i kontynuowaniu leczenia. Osoby nadużywające alkoholu otrzymują pomoc niepieniężną, np. w formie zakupów w sklepie, opału.

Jednym z dominujących problemów jaki występuje w rodzinach na terenie gminy jest problem bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. W szczególności dotyczy to niektórych rodzin niepełnych i wielodzietnych oraz rodziców niepełnosprawnych intelektualnie. Rodziny te objęte są stałym wsparciem asystenta rodziny oraz pracy socjalnej. Praca socjalna jest podstawowym zadaniem pomocy społecznej realizowanym równolegle z pozostałymi formami wspierania i świadczeniami przyznawanymi klientom.

Szansą na odbudowanie bezpiecznego środowiska rodzinnego jest gotowość do współpracy w rozwiązywaniu problemów rodzinnych z asystentem rodziny czy pracownikiem socjalnym. W wielu przypadkach nie ma u rodziców woli zmiany sposobu życia. Dzieje się tak w szczególności w tych rodzinach, gdzie głównym problemem jest alkoholizm, bez wsparcia dalszej rodziny. Brak woli podjęcia

leczenia odwykowego, notoryczne zaniedbywanie potrzeb dzieci, stają się przyczyną ograniczenia lub pozbawienia władzy rodzicielskiej. Działania na rzecz rodzin dysfunkcyjnych prowadzone są we współpracy z innymi specjalistami, w szczególności z kuratorami sądowymi, szkołą (pedagogi szkolni, wychowawcy), lekarzami rodzinnymi i psychiatrami.

Z roku na rok wzrasta liczba osób zwracających się o pomoc z powodu przemocy w rodzinie. Nie musi to świadczyć o narastaniu zjawiska przemocy, z pewnością natomiast wzrasta gotowość ofiar przemocy do szukania pomocy. Można mieć obawę, że skala zjawiska przemocy jest bardzo duża i dotyczy wielu rodzin. W zakresie ochrony ofiar przemocy GOPS koordynuje pracę Zespołu Interdyscyplinarnego oraz na bieżąco współpracuje z terapeutą uzależnień i psychologiem zatrudnionymi w Punkcie Konsultacyjnym działającym w ramach GKRPA, Komisariatem Policji, Prokuraturą, kuratorami zawodowymi i społecznymi Sądu Rejonowego w Siedlcach, pedagogami oraz ośrodkami interwencji kryzysowej na terenie kraju.

Podstawowy system oparcia społecznego dla osób starszych i niepełnosprawnych odpowiada na społeczne zapotrzebowanie w Naszej gminie. W szczególności zapewniona była pomoc środowiskowa w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osobom wymagającym pomocy w codziennym funkcjonowaniu. Natomiast osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, u których pomoc w formie usług opiekuńczych była niewystarczająca zapewniono pomoc instytucjonalną w formie umieszczenia w domu pomocy społecznej.

Istniejący w naszej gminie system środowiskowego wsparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi funkcjonuje w szczególności poprzez świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla dzieci z zaburzeniami psychicznymi (zadanie zlecone). Jakość świadczonych usług wydaje się być wysoko oceniana przez odbiorców. Tut. Ośrodek współpracuje w tym zakresie z lekarzami psychiatrami.

Od wielu lat priorytetowym zadaniem pomocy społecznej w naszej gminie jest dożywianie dzieci. Wszystkie rodziny wymagające takiej pomocy są nią objęte w formie zakupu posiłku w szkołach (przedszkolach), od kilku lat przyznawane są także świadczenia pieniężne na dożywianie dzieci oraz osób dorosłych, szczególnie długotrwale chorych i niepełnosprawnych. Zadanie to jest nadal kontynuowane. W budżecie GOPS zarezerwowano środki na pełne pokrycie potrzeb w tym zakresie.

Wszystkie rodziny spełniające przesłanki do przyznania pomocy w formie zasiłków okresowych otrzymują świadczenia w wysokości zagwarantowanej ustawowo, jednak pomoc ta jest stosunkowo niska i nie pozwala na pokrycie wszystkich potrzeb rodzin. Od 2008 roku zasiłek okresowy obowiązkowo przysługuje w wyższej wysokości – jako 50 % różnicy między ustawowym kryterium a dochodem rzeczywistym osób/rodzin. Jako zadanie fakultatywne zasiłek okresowy może być przyznany w wysokości 100 % różnicy. Środki na takie świadczenia mogą pochodzić wyłącznie z budżetu własnego gminy. Świadczenia fakultatywne własne, w formie zasiłków celowych, przyznawane są najczęściej na dofinansowanie zakupu opału na zimę, leków czy żywności.

Poza pomocą pieniężną rodziny najuboższe objęte są wsparciem w formie pomocy rzeczowej tj. żywności. Wielkość pomocy żywnościowej w ostatnich latach znacząco wzrosła, w szczególności w związku z przekazywaniem przez kraje Unii Europejskiej nadwyżek produktów żywnościowych w ramach Programu FEAD. Realizatorem tego Programu mogą być wyłącznie organizacje pozarządowe.

Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
Anetta Roszkowska